

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (tizedik tanács)

2020. január 22.*

„Előzetes döntéshozatal – Személyek szabad mozgása – Uniós polgárság – A tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és szabad tartózkodáshoz való jog – 2004/38/EK irányelv – A 17. cikk (1) bekezdésének a) pontja – Huzamos tartózkodási jog – Ötéves, folyamatos tartózkodási idő letelte előtt történő megszerzés – Munkavállaló, aki tevékenysége befejezésekor elérte az öregségi nyugdíj jogosultságra megállapított életkort”

A C-32/19. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberster Gerichtshof (legfelsőbb bíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2019. január 18-án érkezett, 2018. december 19-i határozatával terjesztett elő az

AT

és

a **Pensionsversicherungsanstalt**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (tizedik tanács),

tagjai: I. Jarukaitis, a tizedik tanács elnöke, E. Regan, az ötödik tanács elnöke (előadó) és Juhász E. bíró,
főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Pensionsversicherungsanstalt képviselőiben J. Milchram, A. Ehm és T. Mödtagl Rechtsanwälte,
- az osztrák kormány képviselőiben J. Schmoll és G. Hesse, meghatalmazotti minőségben,
- a svéd kormány képviselőiben A. Falk, C. Meyer-Seitz, H. Shev, H. Eklinger és J. Lundberg, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőiben B.-R. Killmann, J. Tomkin és E. Montaguti, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.) 17. cikke (1) bekezdése a) pontjának értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az AT és a Pensionsversicherungsanstalt (nyugdíjbiztosítási intézet, Ausztria) között folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, amelynek tárgya az, hogy e személytől megtagadták az osztrák jogszabályok által előírt kompenzációs pótléknak öregségi nyugdíja kiegészítéséül történő nyújtását.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az 1251/70/EGK rendelet

- 3 A foglalkoztatás megszűnését követően a munkavállalóknak a fogadó tagállam területén maradásának jogáról szóló, 1970. június 29-i 1251/70/EGK bizottsági rendelet (HL 1970. L 142., 24. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 32. o.) 2. cikke (1) bekezdésében így rendelkezett:

„A következő személyeknek van joguk állandó tartózkodásra egy tagállam területén:

- a) az a munkavállaló, aki tevékenysége befejezésekor a fogadó tagállamnak a törvénye szerint elérte az öregségi nyugdíjkorhatárt, és aki legalább az utolsó tizenkét hónapban ebben az államban állt alkalmazásban, és több mint három évig folyamatosan ennek az államnak a területén lakott.

[...]”

A 75/34/EGK irányelv

- 4 A valamely tagállam állampolgárainak egy másik tagállamban folytatott önálló vállalkozói tevékenység befejezése után az adott tagállam területén maradáshoz való jogáról szóló, 1974. december 17-i 75/34/EGK tanácsi irányelv (HL 1975. L 14., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 170. o.) 2. cikke (1) bekezdésében így rendelkezett:

„Minden tagállam elismeri a következő személyeknek a tagállam területén való állandó maradáshoz fűződő jogát:

- a) az az önálló vállalkozó, aki a tevékenysége befejezésekor az adott tagállam törvényei szerint elérte az öregségi nyugdíjra jogosító életkort, az elmúlt legalább 12 hónap során az adott tagállamban végezte tevékenységét és legalább három éve folyamatosan ott tartózkodott;

Abban az esetben, ha az érintett tagállam törvényei az önálló vállalkozói tevékenységet végzők egyes kategóriái számára nem biztosítják az öregségi nyugdíjhoz való jogot, akkor az életkori követelményt a kedvezményezett 65. életévének betöltésével teljesítettnek kell tekinteni;

[...]”

A 2004/38 irányelv

- 5 A 2004/38 irányelv (10) és (17)–(19) preambulumbekkezdése szerint:

„(10) A tartózkodási jogokkal élő személyek azonban nem jelenthetnek a fogadó állam [helyesen: fogadó tagállam] szociális segítségnyújtási rendszerére indokolatlan terhet a tartózkodás egy kezdeti időszakában. Ennél fogva az uniós polgárok és családtagjaik három hónapnál hosszabb tartózkodáshoz való jogát feltételekhez kell kötni.

[...]

(17) A huzamos tartózkodás joga azon uniós polgárokban, akik a hosszú távú letelepedés mellett döntöttek a fogadó tagállamban, az uniós polgárság érzését erősíti, emellett az Unió egyik alapvető célja, a társadalmi kohézió előmozdításának kulcseleme. A huzamos tartózkodás jogát ezért valamennyi uniós polgár és családtagjaik számára biztosítani kell, ha öt évig folyamatosan a fogadó tagállamban tartózkodnak az ezen irányelvben meghatározott feltételeknek megfelelően, és ha nem álltak kiutasítási intézkedés hatálya alatt.

(18) Annak érdekében, hogy az azon fogadó tagállam társadalmába való integrálódás valódi eszköze legyen, amely tagállamban az uniós polgár tartózkodik, a huzamos tartózkodás jogát annak elnyerését követően nem lehet feltételhez kötni.

(19) Egyes, munkavállaló vagy önálló vállalkozó uniós polgárokra és családtagjaikra jellemző előnyöket, amelyek lehetővé teszik e személyek számára, hogy azt megelőzően huzamos tartózkodási jogot szerezzenek, hogy a fogadó államban öt évig tartózkodtak volna, fenn kell tartani, mivel ezek szerzett jogoknak minősülnek, amelyeket a munkavállalóknak a valamely tagállamban történő foglalkoztatás után a [z 1251/70] rendelet és a [75/34] irányelv állapított meg.”

- 6 A 2004/38 irányelvnek „A tartózkodás joga” című III. fejezete tartalmazza az irányelv 6–15. cikkét.

- 7 Ezen irányelv a „Tartózkodás joga három hónapig” címet viselő 6. cikkének (1) bekezdése a következőt mondja ki:

„Az uniós polgárokat érvényes személyazonosító igazolvány vagy útlevel birtokában külön feltételek és más formai követelmények nélkül három hónapig megilleti a tartózkodás joga egy másik tagállam területén.”.

- 8 Az említett irányelv „Tartózkodás joga három hónapot meghaladóan” címet viselő 7. cikkének (1) bekezdése a következőt mondja ki:

„Valamennyi uniós polgárt megilleti a tartózkodás joga egy másik tagállam területén három hónapot meghaladó időtartamra, ha:

- a) munkavállalók vagy önálló vállalkozók a fogadó tagállamban;
- b) elegendő forrásokkal rendelkeznek önmaguk és családtagjaik számára ahhoz, hogy ne jelentsenek indokolatlan terhet [helyesen: ne jelentsenek terhet] a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére tartózkodásuk időtartama alatt, és a fogadó tagállamban teljes körű egészségbiztosítással rendelkeznek; vagy
- c) – tanulmányok folytatásának fő céljából, ideértve a szakképzést is, beiratkoztak egy magán- vagy közoktatási intézménybe, amelyet a fogadó tagállam akkreditált vagy tart fenn jogszabályai vagy közigazgatási gyakorlata alapján, és
– teljes körű egészségbiztosítással rendelkeznek a fogadó tagállamban, és nyilatkozattal vagy választásuk szerint más azzal egyenértékű eszközzel bizonyítják a megfelelő nemzeti hatóságnál, hogy elegendő forrással rendelkeznek önmaguk és családtagjaik számára, ahhoz, hogy a tartózkodásuk időtartama alatt ne jelentsenek terhet a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére;
- d) az a), b) vagy c) pontban meghatározott feltételeket teljesítő uniós polgárt kísérő vagy hozzá csatlakozó családtagok”.

- 9 Ugyanezen irányelvnek „A tartózkodási jog megtartása” című 14. cikke kimondja az alábbiakat:

„(1) Az uniós polgárok és családtagjaik mindaddig rendelkeznek a 6. cikkben előírt tartózkodási joggal, amíg nem jelentenek indokolatlan terhet a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére.

(2) Az uniós polgárok és családtagjaik mindaddig rendelkeznek a 7., 12. és 13. cikkben előírt tartózkodási joggal, amíg megfelelnek az azokban meghatározott feltételeknek.

Különleges esetekben, amennyiben megalapozott kétség merül fel azzal kapcsolatban, hogy az uniós polgár vagy családtagjai megfelelnek-e a 7., 12. és 13. cikkben foglalt feltételeknek, a tagállamok ellenőrizhetik, hogy ezek a feltételek teljesülnek-e. Ezt az ellenőrzést nem lehet rendszeresen lefolytatni.”

- 10 A 2004/38 irányelv „A huzamos tartózkodás joga” címet viselő IV. fejezete tartalmazza többek között a „Jogosultság” című 1. szakaszt, amelyben ezen irányelv 16. és 17. cikke található.

- 11 Az említett irányelvnek „Az uniós polgárokra és családtagjaikra vonatkozó általános szabályok” című 16. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„Azok az uniós polgárok, akik jogszerűen öt éven át folyamatosan tartózkodtak a fogadó tagállamban, huzamos tartózkodási jogot [helyesen: huzamos tartózkodáshoz való jogot] nyernek ott. Erre a jogra nem vonatkoznak a III. fejezetben előírt feltételek.”

- 12 Ugyanezen irányelv „A fogadó tagállamban már nem dolgozó személyekre és családtagjaikra vonatkozó mentességek” címet viselő 17. cikke (1) bekezdésében így rendelkezik:

„A 16. cikktől eltérve, a fogadó tagállamban való huzamos tartózkodás jogát a folyamatos, ötéves tartózkodási idő letelte előtt is elnyerik:

- a) a munkavállalók vagy önálló vállalkozók, akik munkájuk [helyesen: tevékenységük] befejezésekor elérték a tagállam joga szerint az öregségi nyugdíj jogosultságra megállapított életkort, vagy azok a munkavállalók, akik munkaviszonyukat azért szüntették meg, hogy korengedményes nyugdíjba vonuljanak, feltéve hogy legalább a megelőző tizenkét hónapban abban a tagállamban dolgoztak, és [helyesen: és több mint] három évig folyamatosan ott tartózkodtak.

[...]”

Az osztrák jog

- 13 A Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz (a letelepedésről és tartózkodásról szóló törvény, BGBl. I, 100/2005) alapügy tényállása megvalósulásának időpontjában hatályos 53a.§-a (1) és (3) bekezdésében így rendelkezik:

„(1) Az [Európai Gazdasági Térség (EGT)] uniós jogi tartózkodási joggal rendelkező állampolgárai (51. és 52. §) az 51. vagy 52. § szerinti feltételek további fennállásától függetlenül huzamos tartózkodáshoz való jogot szereznek a szövetségi területen történő ötéves, jogszerű és folyamatos tartózkodást követően. Kérelemre számukra haladéktalanul a huzamos tartózkodásukról szóló igazolást kell kiállítani a tartózkodás tartamának ellenőrzését követően.

[...]

(3) Az (1) bekezdéstől eltérve, az 51. § (1) bekezdésének 1. pontja szerinti EGT-állampolgárok az ötéves tartózkodási idő letelte előtt huzamos tartózkodáshoz való jogot szereznek, ha

- (1) tevékenységük befejezésekor elérték a rendes nyugdíjkorhatárt, vagy olyan munkavállalók, akik munkaviszonyukat azért szüntették meg, hogy korengedményes nyugdíjba vonuljanak, feltéve hogy legalább a megelőző tizenkét hónapban szövetségi területen dolgoztak, és legalább három évig folyamatosan szövetségi területen tartózkodtak;
- (2) több mint két éven át folyamatosan szövetségi területen tartózkodtak, és tartós munkaképtelenség következtében felhagytak a munkavégzéssel, és ezzel kapcsolatban nem köthető ki tartózkodási időhöz kapcsolódó feltétel, ha az ilyen munkaképtelenség olyan munkahelyi baleset vagy foglalkozási megbetegedés következménye, amely alapján az érintett személy részben vagy egészben egy osztrák nyugdíjbiztosítási intézmény által fizetendő ellátásra jogosult; vagy
- (3) a szövetségi területen való hároméves, folyamatos foglalkoztatottságot és tartózkodást követően az Európai Unió egy másik tagállamában dolgoznak, megtartják a szövetségi területen a tartózkodási helyüket, és oda legalább hetente rendszeresen visszatérnek;

Az 1. és 2. pont szerinti jogok megszerzése szempontjából az Európai Unió egy másik tagállamában munkaviszonyban eltöltött időszak a szövetségi területen munkaviszonyban eltöltött időszaknak minősül. [...]"

- 14 Az Allgemeines Sozialversicherungsgesetz (társadalombiztosítási törvénykönyv) 292. §-ának (1) bekezdése így rendelkezik:

„Az öregségi nyugdíjra jogosultak, amennyiben nyugdíjuk és az egyéb forrásokból származó nettó jövedelmük, valamint a 294. § alapján tekintetbe veendő jövedelmeik összesen nem érik el a rájuk vonatkozó referenciaösszeget (293. §), e szakasz rendelkezései alapján kompenzációs nyugdíjpótlékra jogosultak, feltéve, hogy jogszerű, szokásos tartózkodási helyük belföldön van.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 15 Az alapeljárás felperese, aki román állampolgár, és 1950. január 28-án született, 2013. augusztus 21. óta folyamatosan tartózkodik Ausztriában, és 2015. január 28-án elérte a törvény szerinti nyugdíjkorhatárt.
- 16 Az alapeljárás felperese 2013. október 1-jétől 2015. augusztus 31-i, tényleges nyugdíjazásáig heti tizenkét órát egy trafikban dolgozott. 2016. április 1-jétől 2017. február 1-jéig, amely időpontban véglegesen visszavonult a keresőtevékenységtől, újból ebben a trafikban dolgozott a munkaszerződésében foglalt heti 20 óránál alacsonyabb óraszámában, hogy a letelepedésről és tartózkodásról szóló törvény 51. §-a (1) bekezdésének 1. pontja szerinti, munkavállalóként való bejelentkezésről szóló igazolást megkapja, amelyet az osztrák hatóság 2016. augusztus 10-én állított ki a számára.
- 17 Az alapeljárás felperese havi 26,73 euró összegű osztrák öregségi nyugdíjat kap, amely a havi 204 euró összegű román öregségi nyugdíjhoz adódik.
- 18 2017. február 14-én az alapeljárás felperese öregségi nyugdíja kiegészítése céljából kérte a társadalombiztosítási törvénykönyv 292. §-a szerinti kompenzációs pótlék 2017. március 1-jétől való folyósítását. Kérelme alátámasztásául arra hivatkozott, hogy a 2004/38 irányelv 17. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében huzamos tartózkodási joggal rendelkezik Ausztriában.
- 19 A nyugdíjbiztosítási intézet az említett kérelmet elutasította azon az alapon, hogy az alapeljárás felperese jogellenesen tartózkodik Ausztriában.
- 20 A Landesgericht Graz (grazi regionális bíróság, Ausztria) elutasította az alapeljárás felperese által a nyugdíjbiztosítási intézet határozatával szemben indított keresetet. E bíróság úgy ítélte meg, hogy a 2004/38 irányelv 17. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt feltételeket, nevezetesen azt, hogy az érintett legalább a megelőző tizenkét hónapban abban a tagállamban dolgozott, és több mint három évig folyamatosan ott tartózkodott, olyan esetben is alkalmazni kell, amikor a munkavállaló tevékenységét azért fejezi be, mert elérte a törvény szerinti nyugdíjkorhatárt. Márpedig a felperes nem teljesíti e feltételeket.
- 21 Az Oberlandesgericht Graz (grazi regionális felsőbíróság, Ausztria) elutasította az alapeljárás felperese által a Landesgericht Graz (grazi regionális bíróság) határozatával szemben benyújtott fellebbezést, és helybenhagyta az említett irányelv 17. cikke (1) bekezdése a) pontjának e bíróság által adott értelmezését.
- 22 Az Oberster Gerichtshof (legfelsőbb bíróság, Ausztria), amely előtt az alapeljárás felperese felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, rámutat, hogy vitathatatlan, hogy az alapeljárás felperese, mint gazdaságilag nem aktív uniós polgár, második munkaviszonyának végét követően semmiképpen nem

rendelkezik az ugyanezen irányelv 7. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja szerinti elegendő forrásokkal. E bíróság hozzáteszi, hogy az osztrák jogban előírt referencia-időpontban, azaz 2017. március 1-jén a felperes még nem tartózkodott folyamatosan öt éve Ausztriában.

- 23 Következésképpen az előtte folyamatban lévő jogvita elbírálása céljából a kérdést előterjesztő bíróság felveti azt, hogy a 2004/38 17. cikke (1) bekezdése a) pontjának utolsó tagmondatában foglalt feltételek azokra a munkavállalókra és önálló vállalkozókra is alkalmazandók-e, akik tevékenységük befejezésekor már elérték a fogadó tagállam joga szerinti nyugdíjkorhatárt.
- 24 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy az a kérdés, hogy az alapeljárás felperesét mely időpontban kell úgy tekinteni, hogy befejezte tevékenységét, nem befolyásolja az alapjogvita megoldását, mivel bármely időpontot állapítják is meg, az ezen irányelv 17. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt kumulatív feltételek nem teljesültek. Ugyanis, egyrészt amikor e felperes 2015. augusztus 31-én első alkalommal befejezte tevékenységét Ausztriában, nyilvánvalóan folytatott tevékenységet a megelőző tizenkét hónapban, de még nem tartózkodott folyamatosan három éve e tagállamban. Másrészt, amikor a felperes 2017. február 1-jén befejezte második tevékenységét, több mint három éve tartózkodott az említett tagállamban, ám e második tevékenysége csak tíz hónapig tartott, az aktív kereső élettől való végleges visszavonulását megelőzően.
- 25 E körülmények között az Oberster Gerichtshof (legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Úgy kell-e értelmezni a [2004/38] irányelv 17. cikke (1) bekezdésének a) pontját, hogy azon munkavállalóknak, akik tevékenységük befejezésekor elérték a foglalkoztatás helye szerinti tagállam törvénye szerint az öregségi nyugdíj jogosultságra megállapított életkort, korábban legalább a megelőző tizenkét hónapban gyakorolniuk kell a tevékenységüket, és több mint három évig folyamatosan a foglalkoztatás helye szerinti tagállamban kell tartózkodniuk ahhoz, hogy az ötéves tartózkodási idő letelte előtt huzamos tartózkodáshoz való jogot szerezzenek?
- 2) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén, megilleti-e az uniós polgárokról szóló irányelv 17. cikke (1) bekezdése a) pontjának első fordulata szerinti munkavállalókat a huzamos tartózkodáshoz való jog, ha valamely másik tagállamban olyan időpontban kezdenek el egy tevékenységet, amelyben előre látható, hogy a törvény szerinti öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig csak viszonylag rövid ideig tudják tevékenységüket gyakorolni, és alacsony jövedelmük miatt legalábbis tevékenységük befejezése után a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére lesznek utalva?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 26 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2004/38 irányelv 17. cikke (1) bekezdésének a) pontját akként kell-e értelmezni, hogy a fogadó tagállamban történő huzamos tartózkodáshoz való jog folyamatos ötéves tartózkodási idő letelte előtt való megszerzéséhez az arra vonatkozó feltételeket, hogy a munkavállaló legalább a megelőző tizenkét hónapban ott folytatta tevékenységét, és több mint három évig folyamatosan ott tartózkodott, alkalmazni kell az olyan munkavállalóra, aki tevékenysége befejezésekor elérte az e tagállam törvénye szerint az öregségi nyugdíj jogosultságra megállapított életkort.

- 27 Először, ami e rendelkezés szövegét illeti, meg kell állapítani, hogy a fogadó tagállamban történő huzamos tartózkodáshoz való jog elismeréséhez az a munkavállaló vagy önálló vállalkozó tevékenysége befejezésének időpontjára vonatkozó két körülményt említ, nevezetesen egyrészt azt, amikor az érintett elérte a vonatkozó nemzeti törvényben az öregségi nyugdíj jogosultságra megállapított életkort, másrészt azt, amikor tevékenység befejezésére a korengedményes nyugdíjba vonulást követően sor került.
- 28 Márpedig, noha a kérdést előterjesztő bíróság a 2004/38 irányelv 17. cikke (1) bekezdése a) pontja alkalmazásának céljából az e két körülmény közötti esetleges különbségtétellel kapcsolatban fogalmaz meg kérdést, e rendelkezés szövegében semmi sem utal arra, hogy a tevékenység végzésének időszakára és a tartózkodás időtartamára vonatkozó feltételek alkalmazhatóságát csak az olyan helyzetekre kellene korlátozni, amikor a tevékenység befejezésére korengedményes nyugdíjba vonulást követően került sor.
- 29 E rendelkezés szerkezetéből az következik ugyanis, hogy az annak utolsó, a „feltéve, hogy” kötőszóval bevezetett tagmondatában kimondott feltételek az említett rendelkezés által szabályozott mindkét esetre vonatkoznak. E feltételeket tehát teljesítenie kell az olyan munkavállalónak, aki tevékenysége befejezésekor elérte az e fogadó tagállam törvénye szerint az öregségi nyugdíj jogosultságra megállapított életkort.
- 30 Másodszor, ezen értelmezést megerősíti a 2004/38 irányelv rendszere. E tekintetben először is meg kell jegyezni, hogy ezen irányelv (19) preambulumbekzdése kimondja, hogy egyes, munkavállaló vagy önálló vállalkozó uniós polgárookra és családtagjaikra jellemző előnyöket, amelyek lehetővé teszik e személyek számára, hogy azt megelőzően huzamos tartózkodási jogot szerezzenek, hogy a fogadó államban öt évig tartózkodtak volna, fenn kell tartani, mivel ezek szerzett jogoknak minősülnek, amelyeket az 1251/70 irányelv és a 75/34 irányelv állapított meg.
- 31 Márpedig az 1251/70 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja akként rendelkezett, hogy joga van állandó tartózkodásra egy tagállam területén annak a munkavállalónak, aki tevékenysége befejezésekor a fogadó tagállamnak a törvénye szerint elérte az öregségi nyugdíjra jogosító életkort, és aki legalább a megelőző tizenkét hónapban ebben az államban állt alkalmazásban, és több mint három évig folyamatosan ennek az államnak a területén lakott. A 75/34 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja pedig hasonló szabályt írt elő az önálló vállalkozók tekintetében.
- 32 Következésképpen, jóllehet az uniós jogalkotó a 2004/38 irányelv 17. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összhangban az e rendelkezés által előírt eltérés hatályát kiterjesztette a korengedményes nyugdíjba vonulást követően keresőtevékenység végzését befejező munkavállalókra, ebből nem vonható le az a következtetés, hogy ugyanakkor a többi munkavállalót is mentesíteni kívánta volna az e rendelkezésben megismételt, az 1251/70 irányelv és a 75/34 irányelv értelmében őket már kötelező feltételek alól.
- 33 Másodszor, emlékeztetni kell arra, hogy a 2004/38 irányelv a fogadó tagállam területén történő tartózkodáshoz való jog vonatkozásában fokozatos rendszert írt elő, amely lényegében az ezen irányelvet megelőző különböző uniós jogszabályokban és ítélkezési gyakorlatban előírt fokozatokat és feltételeket átvéve a huzamos tartózkodás jogához vezet (2018. április 17-i B és Vomero ítélet, C-316/16 és C-424/16, EU:C:2018:256, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 34 Ugyanis, mindenekelőtt, az említett irányelv 6. cikke a három hónapig tartó tartózkodás tekintetében mindössze annyi feltételt vagy formai követelményt ír elő a tartózkodáshoz való joggal kapcsolatban, hogy érvényes személyazonosító igazolvánnyal vagy útlevelel kell rendelkezni, ezen irányelv 14. cikkének (1) bekezdése pedig fenntartja ezt a jogot, amennyiben az uniós polgár és családtagjai nem jelentenek indokolatlan terhet a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére (2018. április 17-i B és Vomero ítélet, C-316/16 és C-424/16, EU:C:2018:256, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 35 Továbbá, a három hónapot meghaladó tartózkodás esetén a tartózkodáshoz való jog gyakorlása a 2004/38 irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételekhez kötött, és 14. cikkének (2) bekezdése értelmében ez a jog csak akkor marad fenn, ha az uniós polgár és családtagjai megfelelnek e feltételeknek. Különösen ezen irányelv (10) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy e feltételek célja többek között annak elkerülése, hogy ezek a személyek indokolatlan terhet jelentsenek a fogadó állam szociális segítségnyújtási rendszerére (2018. április 17-i B és Vomero ítélet, C-316/16 és C-424/16, EU:C:2018:256, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 36 Végül, az említett irányelv 16. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy az uniós polgárok a fogadó tagállamban való öt éven át tartó, folyamatos, jogszerű tartózkodást követően megszerzik a huzamos tartózkodás jogát, és hogy ez a jog nincs az előző pontban említett feltételekhez kötve. Amint arra ezen irányelv (18) preambulumbekzdése utal, annak érdekében, hogy az ezen állam társadalmába való integrálódás valódi eszköze legyen, a huzamos tartózkodás jogát annak elnyerését követően nem lehet feltételhez kötni (2018. április 17-i B és Vomero ítélet, C-316/16 és C-424/16, EU:C:2018:256, 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 37 E tekintetben ki kell emelni, hogy – amint arra a jelen ítélet 31. pontja emlékeztetett – a fogadó tagállamban tevékenységét befejező munkavállalók huzamos tartózkodási joga a 2004/38 irányelvet megelőzően az uniós jog különös rendelkezéseinek tárgyát képezte, és e jogot jelenleg ezen irányelv 17. cikkének (1) bekezdése szabályozza, amely rendelkezés szövege szerint eltérő jellegű az említett irányelv 16. cikkéhez képest.
- 38 Tehát az olyan munkavállalók fogadó tagállamban történő huzamos tartózkodáshoz való jogának a megszerzésére vonatkozó rendelkezések – mint amelyek a 2004/38 irányelv 17. cikke (1) bekezdésének a) pontjában szerepelnek – akik tevékenységük befejezésekor elérték az e tagállam törvénye szerint az öregségi nyugdíj jogosultságra megállapított életkort, az ezen irányelv által létrehozott fokozatos rendszerbe illeszkednek, és abban, amennyiben az említett tagállamban történő huzamos tartózkodásra való jog megszerzését az ötéves, folyamatos tartózkodási idő letelte előtt előírják, kedvezőbb rendszert alkotnak az uniós polgárok e kategóriája számára. E rendelkezéseket, mint eltérést engedő intézkedéseket, mindemellett szigorúan kell értelmezni (lásd analógia útján: 2015. június 11-i Zh. és O. ítélet, C-554/13, EU:C:2015:377, 42. pont).
- 39 Következésképpen a fogadó tagállamban történő huzamos tartózkodáshoz való jog megszerzéséhez e munkavállalóknak teljesíteniük kell a 2004/38 irányelv 17. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt, a fogadó tagállamban legalább a megelőző tizenkét hónapon keresztül történő munkavégzésre és a több mint hároméves, folyamatos tartózkodásra vonatkozó feltételt. E rendelkezés olyan értelmezése ugyanis, miszerint önmagában az, hogy a munkavállaló a tevékenység befejezésekor elérte a fogadó tagállam jogszabályaiban az öregségi nyugdíj jogosultságra megállapított életkort, elég ahhoz, hogy számára e tagállamban huzamos tartózkodási jogot keletkeztessen, olyan egyéb követelmény nélkül, amely az e munka befejezését megelőzően a tagállamban való tartózkodás időtartamára vonatkozna, sértené az ezen irányelv által előírt fokozatos rendszert.
- 40 Harmadszor, egy olyan értelmezés, amely azon munkavállalók számára, akik a tevékenység befejezésekor elérték a fogadó tagállam törvénye szerint az öregségi nyugdíj jogosultságra megállapított életkort, nem írja elő a 2004/38 irányelv 17. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt feltételek teljesítését a fogadó tagállamban történő huzamos tartózkodási jog megszerzéséhez az ötéves, folyamatos tartózkodási idő letelte előtt, ellentétes lenne az említett irányelv céljaival.
- 41 E tekintetben, amint azt a 2004/38 irányelv (17) preambulumbekzdése hangsúlyozza, a huzamos tartózkodás joga a társadalmi kohézió előmozdításának egyik kulcseleme, amelyet ezen irányelv az uniós polgárság érzésének erősítése céljából írt elő, ezért az uniós jogalkotó a huzamos tartózkodás jogának az ezen irányelv 16. cikkének (1) bekezdése jogcímén történő megszerzését az uniós polgárnak a fogadó tagállamban történő integrációjához kötötte (2018. április 17-i B és Vomero ítélet, C-316/16 és C-424/16, EU:C:2018:256, 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 42 Amint a Bíróság már kimondta, a beilleszkedés, amely meghatározza a 2004/38 irányelv 16. cikkének (1) bekezdésében előírt huzamos tartózkodáshoz való jog megszerzését, nemcsak tér- és időbeli tényezőkön alapul, hanem a fogadó tagállamba való beilleszkedés mértékére vonatkozó minőségi tényezőkön is (2018. április 17-i B és Vomero ítélet, C-316/16 és C-424/16, EU:C:2018:256, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 43 Következésképpen, a 2004/38 irányelv által követett célra tekintettel az említett irányelv 17. cikke (1) bekezdésének a) pontján alapuló huzamos tartózkodási jog csak akkor nyílhat meg olyan munkavállaló számára, aki tevékenysége befejezésekor elérte a tagállam törvénye szerint az öregségi nyugdíj jogosultságra megállapított életkort, ha a fogadó tagállamba való beilleszkedése az e rendelkezésben foglalt feltételekkel tanúsítható (lásd analógia útján: 2003. január 9-i Givane és társai ítélet, C-257/00, EU:C:2003:8, 29. pont).
- 44 A fentiekre tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2004/38 irányelv 17. cikke (1) bekezdésének a) pontját akként kell értelmezni, hogy a fogadó tagállamban történő huzamos tartózkodáshoz való jog folyamatos, ötéves tartózkodási idő letelte előtt való megszerzéséhez az arra vonatkozó feltételeket, hogy a munkavállaló legalább a megelőző tizenkét hónapban ott folytatta tevékenységét, és több mint három évig folyamatosan ott tartózkodott, alkalmazni kell az olyan munkavállalóra, aki tevékenysége befejezésekor elérte az e tagállam törvénye szerint az öregségi nyugdíj jogosultságra megállapított életkort.

A második kérdéstről

- 45 Az első kérdésre adott válaszra tekintettel a második kérdésre nem szükséges válaszolni.

A költségekről

- 46 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (tizedik tanács) a következőképpen határozott:

Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 17. cikke (1) bekezdésének a) pontját akként kell értelmezni, hogy a fogadó tagállamban történő huzamos tartózkodáshoz való jog folyamatos, ötéves tartózkodási idő letelte előtt való megszerzéséhez az arra vonatkozó feltételeket, hogy a munkavállaló legalább a megelőző tizenkét hónapban ott folytatta tevékenységét, és több mint három évig folyamatosan ott tartózkodott, alkalmazni kell az olyan munkavállalóra, aki tevékenysége befejezésekor elérte az e tagállam törvénye szerint az öregségi nyugdíj jogosultságra megállapított életkort.

Aláírások